

Када је Јоаким Рикер изабран за наследника Серена Јесена-Петерсена на челу УНМИК-а, у међународним круговима говорило се да није било ниједног озбиљнијег кандидата за овај положај. Кандидати високог политичког профила нису желели да конкуришу на положај за који се мислило да ће трајати само неколико месеци. То је било у време када су се сви обавезивали да ће статус Косова бити решен током 2006. године и када се тадашњи премијер Косова, Бајрам Косуми у разговорима шепурио да ће он лично имати ту срећу да потпише независност Косова.

Рикер, као званичник са искуством у УНМИК-у, и добрим познавањем посла који је ова администрација обавила на Косову још од одласка Милошевићевих снага, као и познавањем осетљивих процеса на Косову (приватизација, КЕК и многи други процеси, који су изазивали и сумње), изабран је да буде последњи СПГС (скраћеница за шефа УНМИК-а, за оне који су то заборавили!) на Косову.

Његов избор, међу Косоварима схваћен је као позитиван, сагледан као знак да је УНМИК на прагу одласка, јер у међународној администрацији, заменик не постаје често шеф, када претходни шеф одлази.

За ОУН такође је било значајно то што ће личност са Рикеровим искуством бити у стању да на најбољи начин обезбеди нужан и частан одлазак УНМИК-а са Косова, после управљања које би, када се израчунају сви плусеви и минуси, могло да се сматра за полууспешно. Ни у ЕУ нису желели да кандидују неког за последњег СПГС-а, јер су тада имали на уму не онога ко ће бити последњи шеф УНМИК-а, већ онога ко ће бити први шеф мисије ЕУ на независном Косову.

А данас се испоставља да би Јоаким Рикер, по свему судећи, могао да има најдужи мандат на положају специјалног изасланика ОУН за Косово. Косово није постало независно ни у јуну 2006. године, нити на крају 2006. године, а ни током 2007. године, већ пре три месеца, 2008. године, у години када фебруар има 29 дана. И сада, три месеца после проглашења независности, дошло је време да Косово каже УНМИК-у "Go home" - иди кући, уколико негде и има кућу.

Ево зашто УНМИК треба да оде са Косова - Косово је прогласило независност и њу је признала већина земаља чланица ЕУ и НАТО-а. У сагласности са земљама које су признале независност Косова, сами Косовари прихватили су да њихова независност не буде потпуна, већ надзирана.

Такву независност Косово је прогласило на основу пакета и предлога Мартија Ахтисарија. И тај предлог био је основа и за Устав Косова, а у њему није предвиђена улога за УНМИК. Тако, после ступања на снагу Устава Косова, УНМИК неће имати више посла на Косову.

Уколико УНМИК буде сматрао да је ОУН и после 15. јуна виши орган од Парламента

Косова, тада би Рикер могао и да поништи независност Косова и да Косово и даље остави под администрацијом УНМИК-а.

После 15. јуна, на Косову неће моћи да буде никаквог међународног присуства без дозволе ауторитета Косова. Оне делове Косова, где ауторитети Косова - који су под надзором међународне мисије која је предвиђена Ахтисаријевим пакетом - не буду могли да врше власт, требало би сматрати привремено окупираним деловима Косова.

УНМИК треба да оде, јер је и Марти Ахтисари, који је предложио пакет на основу којег је Косово само ограничило своју независност, такође био специјални изасланик генералног секретара ОУН. Зато је и решење за које се определило Косово, резултат процеса који је водио ОУН.

Не треба анализирати све грешке које је направио УНМИК на Косову. Неуспех је могао да буде још трагичнији, јер је ОУН - са својим мисијама широм света - имао много више неуспеха него успеха (Сребреница, Руанда , Кипар...).

Али, УНМИК-у неко треба да каже "Го хоме". Било би идеално када би то урадио генерални секретар ОУН, Бан Ки Мун. Али, уколико он то не уради, тада би Влада Косова то требала да преузме на себе, јер ионако преузима задатке и компетенције које је имао УНМИК у време када је владао Косовом. Такође би требало да каже УНМИК-у да они, који толико много воле Косово, могу да остану тамо још неко време, али само као туристи, уколико не буду успели да пронађу посао у другим међународним мисијама на Косову или уколико не постану лични саветници неког министра на Косову или, пак, док не нађу неки други посао на Косову.

Уколико за њих буде пронађен посао на Косову, то ће бити велики неуспех за ауторитете Косова и ЕУ. Косово ће ући у правни хаос у којем није било ни током осмогодишњег трајања статуса quo. Косово, у том случају, може да потоне у анархију. Тада ће бити много власти које једна другу неће признавати. А, са друге стране, правни хаос међународног присуства, уз присуство власти из Србије коју је УНМИК толерисао и којој је помагао (не ометајући је) током пуних осам година, послужиће му као оправдање да побегне од одговорности.

Остао је још један месец да се пронађе пут како да УНМИК оде са Косова. Уколико не буде пронађено решење и уколико влада Косова не затражи одлазак УНМИК-а, тада она треба да се изјасни да ли и после 15. јуна прихвата или не прихвата ауторитет УНМИК-а. Уколико се не изјасни, тада треба да се донесе одлука о одлагању ступања на снагу Устава Косова. Уколико ауторитети Косова не одложе ступање Устава на снагу, показаће се као неизбилни, јер ће тиме већ од првог дана ступања на снагу, Устав бити погажен. То ће изгледати неизбилно и самим грађанима Косова, а то ће видети као слабост чак и они који су против независности Косова.

Уколико Косово није држава за ОУН, онда је Косово држава за своје грађане и за оне државе које су га признале. Зато, од тих држава треба да се затражи помоћ да би се функционисало као независна држава, док се не промене околности и док Косово не

УНМИК, go home!

Пише: Аугустин Палокај
уторак, 27 мај 2008 19:37

буде признао довољан број држава, што би могло да му омогући и учлањење у међународне организације.

Сада, када ЕУ признаје колика је опасност од тога да се не успостави мисија EULEX-а на Косову 15. јуна, појавиће се бројна образложења. Али, сва она ће бити само покушај обмањивања јавности, јер једино оправдање може да буде искључиво политичко и правно. У случају ЕУ, не само због ОУН, већ зато што сама ЕУ никад није била јединствена око Косова, иако се толико много говорило о јединству.

Следећи разлог је формирање владе у Србији. Међународна заједница у резерви држи могућност да ЕУ не започне мисију на Косову пре него што се формира влада у Србији, јер Београд сматра нелегалном мисију ЕУ.

Независност Косова је проглашена пошто је признато да је статус quo био неодржив. Уколико УНМИК не оде са Косова после 15. јуна, Косово ће ући у други, нови и компликовани status quo.

Зато, "УНМИК go home" није само парола, већ је то воља народа Косова, исто онолико колико је и проглашење независности било воља народа.

(Коха диторе - Приштина)